

Reumatološko odjeljenje ♦ Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju ♦ Univerzitetski klinički centar
Trnovac bb ♦ 75000 Tuzla ♦ Bosna i Hercegovina

OCJENA LJEKARA O AKTIVNOSTI REUMATOIDNOG ARTRITISA - NA OSNOVU ČEGA SE DAJE?

PHYSICIANS' GLOBAL ASSESSMENT OF DISEASE ACTIVITY OF RHEUMATOID ARTHRITIS - WHAT IS IT BASED ON?

Nedima Kapidžić-Bašić ♦ Šahza Kikanović

Ocjena ljekara o aktivnosti bolesti je važna za strategiju liječenja bolesnika sa reumatoidnim artritisom (RA).

Cilj rada je ispitati koji parametri utiču na liječnika da da ocjenu o aktivnosti bolesti u bolesnika sa RA.

Ispitanici i metode. Ispitivanje je vršeno na 80 bolesnika sa RA koji su liječeni i rehabilitovani na Klinici za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u Tuzli u trajanju od 4 nedelje, prije i nakon rehabilitacije. Ispitivani su parametri koji ulaze u sastav DAS 28 (skora aktivnosti bolesti) na prijemu i otpustu: broj bolnih zglobova (BBZ) i broj otečenih zglobova (BOZ), ocjena ljekara i bolesnika prema Vizuelnoj analognoj skali (VAS), sedimentacija eritrocita (SE) i C reaktivni protein (CRP). Bol je ocjenjivana prema VAS, funkcionalna sposobnost sa Upitnikom zdravstvene procjene (HAQ).

Statistička obrada je napravljena u programskom paketu SPSS 15.0 (Chicago, IL, USA). Korištena je neparametrijska Spearmanova korelacija za utvrđivanje postojanja signifikantnih veza između ispitivanih varijabli.

Rezultati. Svi ispitivani parametri su signifikantno smanjeni, osim što su SE i CRP smanjeni, ali ne signifikantno. Ocjena ljekara o aktivnosti bolesti na prijemu je značajno korelirala ($p < 0,01$) sa jutarnjom ukočenošću, BBZ, BOZ, HAQ i sa ocjenom bolesnika, dok je korelacija sa SE i CRP bila na nivou značajnosti od $p < 0,05$. Na otpustu signifikantno je smanjen DAS 28, BBZ, BOZ, HAQ. Nije više bilo korelacije sa BOZ, SE i CRP.

Ocjena ljekara o aktivnosti bolesti je davana prema kliničkim parametrima, najviše na osnovu ocjene boli i broja bolnih zglobova, a manje prema laboratorijskim parametrima. Na ocjenu je jako uticalo mišljenje bolesnika i poklapalo se sa ocjenom ljekara. Laboratorijski pokazatelji su imali uticaja na ocjenu ljekara na početku tretmana, ali na kraju nisu, jer je ona signifikantno poboljšana, iako SE i CRP nisu značajno smanjeni. Bolesnici su se osjećali dobro, jer su imali značajno manji bol, bolju pokretljivost i funkcionalnu sposobnost, tako da su drugi parametri manje uticali na ocjenu težine bolesti.

Ključne riječi: reumatoidni artritis, DAS 28, ocjena ljekara o aktivnosti bolesti